

ANDIJON QISHLOQ XO'JALIGI VA AGROTEXNALOGIYALAR
INSTITUTI YURISPURDENSIIYA TA'LIM YO'NALISHI TALABASI

Musurmonov Og'abek Abdixalil o'g'li

*O'zbekistonning Yangi Konstitutsiyasi: Mustaqil Davlatning Yangi
Qadami*

Kirish

O'zbekiston Respublikasi uchun 8-dekabr kunining ahamiyati juda katta. Bu kun, 1992-yilda O'zbekistonning birinchi Konstitutsiyasi qabul qilingan kun sifatida tarixga kirdi. Yillar davomida jamiyat va davlat taraqqiyoti natijasida yangi konstitutsiyaviy islohotlar o'tkazish zaruriyati yuzaga keldi. 2023-yilda O'zbekiston yangi Konstitutsiyasini qabul qildi. Bu hujjat nafaqat davlatning huquqiy poydevorini mustahkamladi, balki yangi davr talablariga mos ravishda jamiyatning har tomonlama rivojlanishiga yo'naltirilgan yangilanishlarni ham o'z ichiga oldi.

Konstitutsiya qabul qilinishining tarixiy zaminlari

O'zbekistonning mustaqillikka erishganidan keyin, yangi davlatni barpo etish va uni boshqarishning zamonaviy va adolatli tizimini yaratish zaruriyati tug'ildi. 1992-yilda qabul qilingan birinchi Konstitutsiya ushbu maqsadlarni amalga oshirishga qaratilgan edi. Ammo yillar o'tib, davlat va jamiyat taraqqiyoti yangi talab va ehtiyojlarni keltirib chiqardi. Ushbu talablar asosida yangi Konstitutsiya loyihasi ishlab chiqildi va keng jamoatchilik muhokamasiga qo'yildi. Jarayonning shaffof va demokratik ruhda o'tishi yangi Konstitutsiyaning qabul qilinishiga katta hissa qo'shdi.

Yangi Konstitutsiyaning asosiy jihatlari

Yangi Konstitutsiyada qator muhim o'zgarishlar amalga oshirildi. Bularning eng muhimlaridan biri inson huquqlari va erkinliklarining himoyasi bo'ldi. Yangi hujjatda fuqarolarning asosiy huquq va erkinliklarini ta'minlashga alohida e'tibor qaratilgan. Konstitutsiyada shuningdek, davlat boshqaruvi tizimi va uning ochiqligi, javobgarligi hamda xalq bilan o'zaro hamkorligi tamoyillari

yanada mustahkamlandi. Bundan tashqari, yangi Konstitutsiya davlat organlarining faoliyatini shaffoflashtirish, korrupsiyaga qarshi kurashni kuchaytirish, iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirish va ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan qoidalarni o'z ichiga oldi. Davlat hokimiyatining barcha bo'g'inlari, shu jumladan ijroiya, qonun chiqaruvchi va sud hokimiyatlari o'rtasidagi vakolatlar aniq belgilandi.

Konstitutsiyaning amaliyotdagi ahamiyati

Yangi Konstitutsiya qabul qilinganidan keyin, O'zbekiston jamiyatida va davlat boshqaruvi tizimida muhim o'zgarishlar sodir bo'ldi. Qonun ustuvorligi ta'minlandi va sud hokimiyatining mustaqilligi yanada kuchaytirildi. Bu, o'z navbatida, fuqarolarning huquqlarini himoya qilishda muhim ahamiyat kasb etdi. Davlat boshqaruvi tizimida amalga oshirilgan o'zgarishlar va yangiliklar jamiyat hayotiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Fuqarolar davlat boshqaruvida faol ishtirok eta boshladilar. Bu esa, o'z navbatida, davlat organlari faoliyatining oshkoraligi va javobgarligini ta'minlashda muhim rol o'ynadi.

Konstitutsiya qabul qilingandan keyingi muhim o'zgarishlar

Yangi Konstitutsiya qabul qilinganidan so'ng, O'zbekistonning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy hayotida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Siyosiy sohada, davlat boshqaruvi tizimi yanada demokratik va shaffof bo'ldi. Iqtisodiy sohada, yangi qonunchilik bazasi yaratilib, investitsiyalarni jalb qilish va iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish uchun sharoitlar yaratildi. Ijtimoiy sohada esa, fuqarolarning ijtimoiy himoyasini kuchaytirish, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimini yaxshilash, madaniy merosni asrash va rivojlantirishga katta e'tibor qaratildi. Yangi Konstitutsiya qabul qilinishi bilan O'zbekiston xalqaro maydonda ham o'z o'rnini mustahkamlab, ko'plab davlatlar va xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni yanada rivojlantirdi.

Konstitutsiyaga kiritilgan o'zgarishlardan biri bu XXIV Bob Advokaturadir

Yangi Konstitutsiyada alohida e'tibor qaratilgan bo'limlardan biri bu - Advokatura. Advokatura bobida advokatlar huquqlari va majburiyatlari,

advokatlik faoliyatining asosiy tamoyillari, advokatlar palatasi va advokatlik tuzilmalari haqida batafsil ma'lumotlar berilgan. Advokatura bo'limi advokatlar faoliyatining mustaqilligini, ularning kasbiy faoliyatini amalga oshirishda to'liq erkinlikka ega bo'lishlarini ta'minlaydi. Bu bobda advokatlarning huquq va majburiyatlari, ularning himoya qilishlari kerak bo'lgan shaxslarning huquq va manfaatlarini himoya qilish tamoyillari ko'rsatilgan. Yangi Konstitutsiya advokatlarning mustaqilligini kafolatlaydi va ularning professional faoliyatini amalga oshirishda davlat organlari va boshqa tashkilotlar tomonidan to'sqinlik qilishining oldini oladi. Advokatlar o'z mijozlarining huquq va manfaatlarini himoya qilishda to'liq erkinlikka ega bo'lishlari kerakligi ta'kidlangan. Shuningdek, advokatlik faoliyatini tartibga solish uchun advokatlar palatasi va advokatlik tuzilmalari tashkil etilishi ko'zda tutilgan. Bu tashkilotlar advokatlarning professional faoliyatini nazorat qiladi va ularning huquq va manfaatlarini himoya qilishda yordam beradi. Advokatlar palatasi advokatlar o'rtasida hamkorlikni mustahkamlash va ularning kasbiy malakasini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshiradi. Advokatura bobida advokatlarning mijozlar bilan bo'lgan munosabatlari ham tartibga solingan. Advokatlar mijozlari bilan o'zaro ishonchli va halol munosabatlarni saqlashlari, mijozlarning huquq va manfaatlarini himoya qilishda yuqori professional darajada ish olib borishlari kerakligi ta'kidlangan.

Xulosa

Yangi Konstitutsiya qabul qilinishi O'zbekiston uchun tarixiy ahamiyatga ega voqea bo'ldi. Bu hujjat davlat va jamiyat hayotida katta o'zgarishlar kiritdi va kelajak avlodlar uchun mustahkam huquqiy poydevor yaratdi. Yangi Konstitutsiya erkin, demokratik va huquqiy davlat qurish yo'lida muhim qadam bo'ldi. Kelajakda amalga oshirilishi kutilayotgan islohotlar, yangi Konstitutsiyaga asoslangan holda, O'zbekistonning yanada rivojlanishi va xalq farovonligini oshirishga qaratilgan. Yangi Konstitutsiya qabul qilingani bilan O'zbekiston Respublikasi o'zining mustahkam huquqiy asosiga ega bo'lib, zamonaviy va adolatli jamiyat qurishda davom etmoqda